

Lokalny Indeks Jakości Współpracy

do (samo)oceny współpracy Samorządu Gminy Serokomla
z organizacjami pozarządowymi

Lokalny Indeks Jakości Współpracy- badanie wykonane w maju i czerwcu 2015 roku. Do przeprowadzenia samooceny zostali zaangażowani przedstawiciele lokalnych organizacji społecznych oraz osoby z samorządu. W pierwszym etapie osoby z zespołu i inni przedstawiciele organizacji społecznych wypełnili ankietę, natomiast zasadniczym elementem oceny była moderowana dyskusja.

Celem i intencją przygotowania Indeksu Jakości Współpracy jest pomoc przedstawicielom organizacji pozarządowych i administracji samorządowej w dokonaniu wspólnej oceny wzajemnych relacji i jakości współpracy po półtora roku realizacji projektu "Razem jesteśmy najsilniejsi - wdrożenie modelu współpracy w 6 gminach powiatu łukowskiego"

W założeniu rezultatem oceny ma być kontynuacja wspólnego doskonalenia współpracy. Pracujemy wg stałej już formuły oceny, która ma również pomóc w diagnozowaniu słabości relacji samorządu i organizacji pozarządowych oraz sformułowaniu propozycji rozwiązań. Niniejsze opracowanie ma pomóc przedstawicielom organizacji pozarządowych i administracji samorządowej gminy Adamów w dokonaniu wspólnej oceny wzajemnych relacji i jakości współpracy ujętej w perspektywie czasowej. Zaproponowane rozwiązania mają tę współpracę wzmocnić, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy jakości życia mieszkańców.

Badanie będzie prowadzone corocznie, aby tę współpracę monitorować i przygotowywać kolejne rozwiązania w zakresie tworzenia i realizacji polityk publicznych oraz budowania płaszczyzny wsparcia dla rozwoju inicjatyw obywatelskich.

I. STWORZENIE ZESPOŁU ROBOCZEGO DS. BADANIA JAKOŚCI WSPÓŁPRACY

Zarządzeniem Nr 64/2013 Wójta Gminy Serokomla z dnia 4 grudnia 2013r. w sprawie powołania Zespołu Roboczego ds. Opracowania i Realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Serokomla, Wójt powołał zespół w następującym składzie:

Przedstawiciele jednostki Samorządu Terytorialnego(JST):

1. Teresa Ponikowska - Sekretarz Gminy, Koordynator
2. Agnieszka Ponikowska - Kierownik GOPS, zastępca Koordynatora
3. Paweł Jasiński - pracownik UG

Przedstawiciele organizacji pozarządowych:

4. Anna Abramczuk
5. Danuta Drejka
6. Danuta Jasinska,
7. Stachniak Adam,
8. Futera Józef
9. Chaber Piotr,
10. Gałęzowski Mieczysław

Grupa robocza złożona z przedstawicieli różnych instytucji i organizacji gwarantuje reprezentatywność opinii społeczności lokalnej. Jej celem jest inicjowanie różnych działań zmierzających do poprawy jakości współpracy pomiędzy JST i NGO.

II. DANE DOTYCZĄCE RELACJI MIĘDZYSEKTOROWEJ

W Gminie Serokomla jest działa organizacji pozarządowych:

- * Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Serokomla
- * Gminny Ludowy Klub Sportowy "Polesie"
- * Uczniowski Ludowy Klub Sportowy " Polesie"
- * Ochotnicza Straż Pożarna w Serokomli (OPP)
- * Ochotnicza Straż Pożarna w Charlejewie
- * Stowarzyszenie "Kolonja Zachodnia" w rejestracji(2015)

III. OPRACOWANIE ANKIETY SKIEROWANEJ DO PRZEDSTAWICIELI SAMORZĄDU I NGO BADAJĄCEJ JAKOŚĆ WSPÓŁPRACY

W maju i czerwcu 2015 roku przeprowadziliśmy drugie badanie jakości współpracy wśród organizacji pozarządowych i zespołu roboczego działających na terenie gminy Serokomla. Przyjęto w tym opracowaniu zasadę, że dane z roku ubiegłego ujęte są w nawias. Posłuży to łatwemu porównaniu wyników. Ocena jakości współpracy samorządu i organizacji w poszczególnych badanych kategoriach wg ocen respondentów przedstawia się następująco:

1. Zakres współpracy w skali pięciostopniowej oceniono na 3,95(3,70) punktu
2. Podejście administracji do współpracy z organizacjami społecznymi oceniono na 3,86(4, 00) punktu
3. Podejście lokalnych organizacji do współpracy z administracją na 3,66(3, 71) punktu
4. Uwarunkowania współpracy oceniono na 3, 54(3,29) punktu
5. Rezultaty współpracy oceniono na 3,78(3,71) punktu

Ogólna ocena jakości współpracy JST i NGOs w Gminie Serokomla **to 4,08(4,07)** w skali pięciostopniowej, przy nielicznych ocenach negatywnych dla wszystkich kategorii.

Jakość współpracy w ostatnich 12 miesiącach uczestnicy w 77 % określili jako dobrą. Oceniając jakość współpracy respondenci za najważniejsze uznali współpracę przy tworzeniu nowych rozwiązań prawnych, programów lub strategii 77 % (79%), korzystanie ze wsparcia niefinansowego samorządu 85 (71%), natomiast współpracę przy realizacji polityk w 69(57) %. Takie oceny wskazują na satysfakcję organizacji i samorządu z włączenia organizacji w realizację polityk.

Aż 85(93)% respondentów ocenia ogólną jakość współpracy organizacji z Gminą Serokomla pozytywnie.

Samorząd otrzymał wysokie noty za aktywność władz w sferze aktywizacji społecznej mieszkańców 4 (4,00) – dobrze oceniło ją 70(86)% i negatywnie 9 %. Za zalety samorządu w tej współpracy uznano ponad to:

- jawność i przejrzystość w działaniu samorządu - wskaźnik 3, 62(4,21), przy 46(93) % pozytywnych ocenach respondentów
- stosowanie zasady partnerstwa w relacjach z innymi podmiotami- wskaźnik 4,07(4,14) przy 100(79) % pozytywnych ocenach respondentów
- wolę współdziałania przy realizacji zadań publicznych- wskaźnik 4,0(4,00) przy 77(71) % pozytywnych ocenach respondentów
- ogólną postawę przedstawicieli samorządu oceniono na 3,86(4,12)
- najwięcej pozytywnych ocen samorząd uzyskał za współpracę w diagnozowaniu problemów i potrzeb mieszkańców 4,00 przy pozytywnych ocenach 62(71) % oraz wspieranie niefinansowe funkcjonowania organizacji ze wskaźnikiem 3,92- 77(79) %.

W granicach średnich i powyżej samorząd uzyskał także w obszarach współpracy:

- informowanie organizacji o swoich planach i działaniach-62 (57) %
- Uwzględnia ich opinie przy tworzeniu prawa, programów i strategii-69 (64) %
- Finansuje projekty realizowane przez organizacje- 46(64) %
- Pomaga organizacjom w pozyskaniu zewnętrznego finansowania-38(50) %.

Organizacje pozarządowe jako partner samorządu zostały przez respondentów ocenione podobnie jak samorządna średnim poziomie:

- poziom aktywności społecznej mieszkańców oceniono na 3,54(3,43), przy czym 54(43) % respondentów dało oceny pozytywne
- ocena podejścia organizacji do współpracy z samorządem i innymi partnerami oceniono na 3,79(3,91) przy czym aż 79(81) % respondentów dało oceny pozytywne
- wybrane działania organizacji oceniono przeciętnie na 3,66(3,80) przy czym średnio 64(67) % respondentów dało oceny pozytywne. Najwięcej pozytywnych ocen przypisano działaniom aktywizacyjnym, angażowaniu się organizacji w tworzenie nowego prawa, działaniom informacyjnym i korzystaniu z mechanizmów wsparcia niefinansowego.

Uwarunkowania zewnętrzne współpracy organizacji i samorządu respondenci ocenili stosunkowo niewysoko- 3,54(3,29), podobnie jak rezultaty współpracy 3,54(3,86). Wpływ tej współpracy na jakość i dostępność usług świadczonych mieszkańcom oceniło pozytywnie 69(79) % respondentów, a wpływ dotychczasowej współpracy na rozwój swojej organizacji pozytywnie oceniono też na 69(71) % respondentów.

IV. WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI I ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ PRZY TWORZENIU LOKALNYCH POLITYK PUBLICZNYCH

Określenie kierunku rozważań:

Współpraca przy tworzeniu polityk publicznych powinna przekładać się na współpracę przy ich realizacji. Ta polega na wykonywaniu różnego rodzaju zadań publicznych w celu zaspokajania potrzeb i rozwiązywania lokalnych problemów lokalnych społeczności. Czy w naszym samorządzie organizacje biorą udział w wykonywaniu zadań publicznych? Czy samorząd zleca im wykonywanie takich zadań? Na ile współpraca przy wdrażaniu polityk publicznych wykracza poza finansowanie zadań? Jak ocenimy nasze relacje w tym wymiarze?

1. Samorząd dysponuje wskaźnikami diagnozy społeczności (np. danymi nt. bezrobocia, warunków mieszkaniowych, aktywności obywatelskiej).
2. Istnieje wspólny samorządowo/pozarządowy zespół ds. diagnozowania problemów lokalnych.
3. Samorząd dysponuje aktualną bazą teleadresową organizacji działających na swoim terenie.
4. Na stronach internetowych samorządu istnieje miejsce, w którym organizacje mogą zamieszczać informacje.
5. Samorząd i organizacje wspólnie, w ramach regularnych spotkań ustalają najważniejsze kierunki polityki lokalnej, omawiając przy tym również kwestie finansowe.
6. Istnieje jawny, spisany sposób postępowania/procedura tworzenia strategii, programów, planów, pozwalający organizacjom na zgłaszanie własnych projektów uchwał, a tym samym na wpływanie na kształt polityk publicznych.
7. Organizacje uczestniczą w konsultacjach planów, strategii, programów opisujących miejscowe polityki publiczne.
8. Większość planów, strategii i programów jest konsultowana z organizacjami pozarządowymi.
9. Kształt dokumentów, uchwał opisujących lokalne polityki podlega konsultacjom co najmniej dwojakiego rodzaju (np. konsultacjom pisemnym i wysłuchaniu).
10. Wyniki tych konsultacji są publikowane wraz z uzasadnieniem przyjętych/odrzuconych propozycji i uwag.
11. Istnieje roczny i wieloletni program współpracy z organizacjami, w którym ujęte są również zasady współpracy przy realizacji lokalnych polityk publicznych.
12. Tworząc polityki publiczne, organizacje współpracują z samorządem w ramach zespołów problemowych, rad, forów, komisji konkursowych.
13. Plany, strategie, programy są opracowywane tak, żeby była możliwa ich ewaluacja według wcześniej przyjętych wskaźników. Organizacje uczestniczą w ewaluacji planów, strategii i programów.
14. Organizacje i samorząd monitorują realizację planów, strategii, programów.
15. Samorząd upowszechnia wyniki ewaluacji realizowanych przez siebie lokalnych polityk publicznych.

Organizacje uczestniczą w diagnozowaniu lokalnych problemów i potrzeb społecznych, są włączane w ten proces przez władze samorządowe.

Organizacje informują samorząd o planach i kierunkach swoich działań.

Organizacje planując działania ze społecznością lokalną np. imprezę rozmawiają o tym z samorządem. Funkcjonuje inicjatywa lokalna. Strona internetowa gminy jest miejscem zamieszczania informacji, ale nie daje możliwości wymiany informacji. Informacje do organizacji idą drogą mailową i telefonicznie. Samorząd wie, co dzieje się aktualnie w organizacjach. Komunikacje osobista wójta i liderów organizacji. Relacje oparte są na wzajemnej życzliwości. Organizacje i samorząd współpracują

ze sobą przy tworzeniu strategii i programów opisujących lokalne polityki publiczne Organizacje aktywnie uczestniczyły w przygotowaniu GSRPS i strategii edukacji.

W podsumowaniu obszaru tworzenia polityk przyjęto, że **wspólnie tworzone są wszystkie ważne polityki i dokumenty, są konsultowane i następuje wymiana informacji. Programy współpracy odzwierciedlają prawdziwe relacje między nami i gwarantują ich poprawność. Ten obszar współpracy oceniono na dobry.**

V. WSPÓŁPRACA ORGANIZACJI I ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ PRZY REALIZACJI LOKALNYCH POLITYK PUBLICZNYCH

Określenie kierunku rozważań:

Współpraca przy tworzeniu polityk publicznych powinna przekładać się na współpracę przy ich realizacji. Ta polega na wykonywaniu różnego rodzaju zadań publicznych w celu zaspokajania potrzeb i rozwiązywania lokalnych problemów lokalnych społeczności. Czy w naszym samorządzie organizacje biorą udział w wykonywaniu zadań publicznych? Czy samorząd zleca im wykonywanie takich zadań? Na ile współpraca przy wdrażaniu polityk publicznych wykracza poza finansowanie zadań? Jak ocenimy nasze relacje w tym wymiarze?

1. Organizacje pozarządowe wykonują powierzane im zadania publiczne według ustalonych standardów.
2. Program współpracy określa, które zadania publiczne są zlecane organizacjom w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a które w innych trybach (np. zamówień publicznych).
3. Istnieją jawne, spisane zasady organizacji konkursów, precyzujące m.in. zasady wyboru komisji konkursowych, warunki składania wspólnych ofert przez organizacje, czy kryteria wyboru ofert.
4. Samorząd umożliwia organizacjom korzystanie z majątku komunalnego, publicznej infrastruktury, pomocy jednostek organizacyjnych samorządu. Obowiązują w tym zakresie przejrzyste procedury.
5. Samorząd udziela organizacjom wsparcia merytorycznego (udziela informacji, szkoli, doradza) w zakresie realizacji zadań publicznych (np. ich rozliczania).
6. Organizacje pozarządowe realizując zadania publiczne promują ich rezultaty we współpracy z samorządem (np. strona www, patronaty).
7. Realizując zadania publiczne, organizacje współpracują z samorządem w ramach zespołów problemowych, rad, forów, komisji konkursowych.
8. Istnieją ogólnodostępne reguły realizacji zadań w trybie inicjatywy lokalnej.

Samorząd zleca organizacjom realizację zadań publicznych. Organizacje są przygotowywane do korzystania z tego mechanizmu.

W ramach procedur konkursowych w pełni przestrzegana była zasada jawności na wszystkich etapach wyboru ofert (ogłoszenia konkursu, oceny ofert, ogłoszenia wyników. Obecnie zadania zlecane są w trybie otwartych konkursów ofert. Informacje na temat konkursów są publikowane na stronach samorządu, a lokalne organizacje otrzymują informację telefoniczną o organizowanym konkursie. Organizacje i samorząd współpracują ze sobą także w inny sposób niż tylko na zasadzie

zlecenia zadań/udzielania wsparcia finansowego. Organizacjom udostępniane jest mienie samorządu (np. lokale, sprzęt). Samorząd udziela wsparcia personalnego (delegują pracowników do wsparcia-pomoc w wypełnianiu dokumentów organizacji pozarządowych
Samorząd udostępnia swoją stronę internetową do promocji działań organizacji- jest zakładka „Organizacje pozarządowe”.

W podsumowaniu obszaru realizacji polityk przyjęto, że:

Samorząd regularnie prowadzi konkursy dla organizacji pozarządowych, zleca też zadania publiczne w inny sposób. Co więcej, organizacje realizują zadania w bardzo różnych obszarach. W co najmniej kilku z nich istnieje stabilna współpraca, zawiązywane są formalne partnerstwa w różnych sprawach. Organizacje współuczestniczą w ocenie realizacji zadań publicznych. Obszar ten oceniono na dobry plus.

VI. TWORZENIE WARUNKÓW DO WSPÓŁPRACY I AKTYWNOŚCI ORGANIZACJI

Określenie kierunku rozważań:

Po to, aby współpraca przy tworzeniu i wdrażaniu polityk publicznych była w ogóle możliwa, muszą istnieć ku temu warunki. Na tym polu odpowiedzialność spoczywa głównie na samorządzie, który powinien te warunki kreować, sprzyjając samoorganizacji obywateli, wspierając współdziałanie i integrację środowisk pozarządowych. Jak ocenimy współpracę między organizacjami a samorządem na tym polu?

1. W programie współpracy z organizacjami jest zadanie przewidujące działania na rzecz rozwoju organizacji i inicjatyw obywatelskich poprzez szkolenia, doradztwo i animacje.
2. W samorządzie jest osoba odpowiedzialna za współpracę z organizacjami pozarządowymi, np. pełnomocnik ds. organizacji współpracy z organizacjami.
3. Samorząd wspiera rozwój wolontariatu i inicjatyw obywatelskich podejmowanych przez mieszkańców.
4. Samorząd wspiera i uczestniczy przynajmniej raz w roku w plenarnym spotkaniu miejscowych organizacji.
5. Istnieje lokalna federacja, sieć, związek lokalnych organizacji pozarządowych.
6. Samorząd i organizacje wspólnie promują swoje działania w ramach lokalnych wydarzeń (np. festynów).

samorząd użycza organizacjom majątku niezbędnego przy realizacji zadań : sprzęt, lokal(UG, OSP, świetlice), boiska, strażacy współpracują w organizacji imprez realizowanych przez inne organizacje. Samorząd udziela organizacjom wsparcia merytorycznego w zakresie realizowanych przez nie zadań publicznych, zaprasza na spotkania dotyczące realizacji programów i strategii. Utworzono Gminny Ośrodek Kultury, który będzie funkcjonował na bazie pomieszczeń Gminnej Biblioteki publicznej. W większości wsi są wiejskie świetlice, które nie są wykorzystywane w okresie zimowym z powodu braku ogrzewania.

Rekomendowane działania:

- znalezienie rozwiązania, by świetlice, które dotychczas nie są wykorzystywane w okresie zimowym z powodu braku ogrzewania, mogły służyć mieszkańcom przez cały rok.
- Istnieje potrzeba utworzenia w budżecie gminy funduszu na wsparcie NGO's.

Także potrzeba wsparcia uczestnictwa organizacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych(wkład własny, poręczenia). Należy dokładniej przeanalizować możliwość utworzenia wkładu własnego dla organizacji pozarządowych do

projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych. Przy dużych potrzebach finansowych NGO i ich świadomości dotyczącej ograniczonych możliwości samorządu to rozwiązanie wydaje się być dużym wsparciem i zachętą dla NGO. W podsumowaniu obszaru tworzenia polityk przyjęto, że:

Samorząd inwestuje w rozwój organizacji na swoim terenie. Organizuje dla nich szkolenia, udziela wsparcia merytorycznego, pomaga w organizacji spotkań, przedstawiciele administracji uczestniczą w spotkaniach środowisk pozarządowych. Organizacje mogą liczyć na pomoc, gdy chcą rozszerzyć swoją działalność, współpracować z innymi samorządami. W najbliższym czasie będzie powołana lokalna rada pożytku publicznego. Organizacje wspólnie z organizacjami innych gmin powołały stowarzyszenie Powiatowe Forum Organizacji Pozarządowych(w rejestracji). Przypisano temu obszarowi ocenę dobrą plus bądź bardzo dobrą minus.

VII. Upowszechnianie oceny jakości współpracy

Wyniki oceny takiej współpracy będą corocznie zamieszczane na stronie internetowej Urzędu Gminy, co stanie się stałą formą. O pracach nad wspólną samooceną lokalna społeczność będzie informowana w czasie sesji Rady Gminy, za pośrednictwem informacji wysyłanych do NGO i placówek podległych samorządowi. Uzyskane wyniki będą omawiane na dorocznych spotkaniach z organizacjami pozarządowymi gminy.